

EDINOST

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankah ob **torkih, četrtek**
in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerje pa ob 7.
uri zvečer. — Obajno izdanje stane:
za jeden mesec . . . 30, letna Avstrija f. 1.40
za tri mesece . . . 2.60
za pol leta . . . 5.00
za ves leto . . . 10.00
Na naročbe brez polnoletne naročnine se
ra jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 v. n.,
v Gorici po 3 v. n. Sobotno večerje
izdanje v Trstu 3 v. n., v Gorici 4 v. n.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za
naslove z debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Pol-lana osmrtine in javnoznanje, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase spre-
jema **upraviteljsko** ulica Caserma 13.
Odprte reklamacije so proste poštnine.

„V edinosti je moč!“

Kdo mi je prijatelj?

Jedna izmed glavnih točk delav-
skega vprašanja v Avstriji je: preustro-
jitev volilnega reda. Kakor znano, nima
delavec nikake volilne pravice, dasi pla-
čuje tudi on davek. Ako tudi ne nosi nov-
cev v davkarico, ven er plačuje tudi on
državi in to na jedi, pijači, oblačilu itd.
Zraven tega posrednega davka
nositi mora pri vojaki puško, v slučaju
vojske mora preliti kri za državo: on
plačuje torej državi krvni davek.

Naravno je, da, kedor kaj plača,
hoče tudi kaj imeti za svoj denar, naj
bode gospod ali siromak. A od nekaj
sem imela je gospoda največje pravice.
A delavec nima niti pravice, da bi volil
poslanca, dasi je naložila tudi njemu dr-
žava bremena na ramena. Da tako ne
more dalje, da je groš delavca baš toliko
vreden, kolikor groš plemenitaša, to spo-
znanje prodira dan za dnevom z večjo
silo.

Žalostna resnica je, da delavsko vpra-
šanje nima narodnega vprašanja v svo-
jem programu. Avstrijski slovanski de-
lavci posnemajo Nemce, Lahe in Fran-
coze, to je tako, pri katerih je narodno
vprašanje že zdavna rešeno. S tem, da
se delavci odtegujejo od narodnega vpra-
šanja, odtegujejo se nehoti tudi od svo-
jih najboljših zaveznikov, od svojih naj-
boljših prijateljev.

Kedo so ti zavezniki, kedo so ti
prijatelji? —

Zaveznik in prijatelj mi je gotovo
tisti, kateri ima tak smoter, kakor jaz,
ali pa vsaj mojemu podoben. Slovanski
delavec! Od koga zahtevaš pravice? Od
koga zahtevaš, naj se ti izboljša stanje?
Od gospodarja, kaj ne? Jn kedo te v ro-
kah? To je nemško-liberalna stranka, s
katero so tudi naši Lahi veliki prijatelji.
Ta stranka izdala nam je postavbe, ta
stranka naložila bi rada ves davek le
na revnejše sloje in sama bi se ga naj-
rajša otresla. Proti tej stranki borimo
se Slovani, od te stranke zahtevamo jed-
nakopravnost, borimo se za enakoprav-
nost slovanskih jezikov, ker hočemo, da
ima naš jezik isto veljavo, kakor nem-
ški in laški, borimo se, ker hočemo v
vsakem pogledu iste pravice, kakoršne
imajo Nemci in Lahi.

Nismo-li v tem popolnoma podobni
delavcem, ki se bore za to, da se jim da,

kar jim gre? Kje najdejo torej delavci
najožjih somišljenikov, najozjih prija-
teljev?

Kako je pa razdeljena volilna pra-
vica med avstrijske narode? Največ pra-
vico imajo plemenitaši in kapitalisti in
ako vzamemo to v narodnem obziru,
največ pravic imajo Nemci in Lahi. Le
tako je mogoče, da imajo Nemci in Lahi
v Avstriji tako moč, dasi nas je toliko
Slovancev. Naše glavno delovanje je za
preosnovo volilnega reda, mi zahtevamo,
naj bode obča volilna pravica, kajti je
dino s pomočjo splošne volilne pravice
dosežemo Slovani, kar nam gre, dose-
žemo, da bomo nadkrijevali v državnem
zboru Neslovane.

Nismo-li zopet tukaj z delavci popol-
noma jedini? Ali se ne borimo tudi mi
vzajemno z njimi za preustrojitev volil-
nega reda? Preosnova volilnega reda je
nam Slovanom jedna izmed glavnih na-
log in tako tudi delavcem. Kje najdejo
torej delavci najozjih somišljenikov? Kje
so torej pravi prijatelji? Ako je torej
delavsko vprašanje tako ozko spojeno z
našim narodnim vprašanjem, ako se uje-
mamo z našim narodnim vprašanjem v
vseh točkah z delavskim, dolžnost mora
biti vsakemu delavcu na to delati, da
pride tudi v delavsko vprašanje narodno
vprašanje. Ako se to zgodi, tedaj smo
tako tesno vezani jeden na drugega, da
se moramo složno boriti za svoje pravice.

Torej slovenski delavec! zahtevaj
pravice, katere Ti grejo, a ne zabi nik-
dar, da je tvoja usoda jednaka sloven-
ski usodi, ne zabi nikdar, da si sin onega
naroda, ki se mora boriti za one pravice,
katere drugi narodi že imajo!

Politiške vesti.

Doželni zbor istrski. V senci dne 20.
t. m. odgovoril je vladni zastopnik na Je-
nkovo interpelacijo glede stenografskih za-
pisnikov, kateri doledno prezirajo hrvatske
in slovenske govore ter gledé slovenskih in
hrvatskih ulog, za katere zahtevajo italijanski
prevod. Kakor čujemo, postavil se je vladni
zastopnik v svojem odgovoru popolnoma na
stališče italijanske veščine, z bok česar mu je
ista živahno pritrjevala. Obširnejše poročilo
o tej pomenljivi seji pričbimo v jedni pri-
hodnji številki.

Razprava proti „Omladini“. Dne 20 t.
m. je baje nek obtoženec izjavil, da mu je

bila zapovedala policija, da naj pové to, kar
je povedal v preiskavi. Nek policijski komi-
sar da mu se je zagrozil, da bode obsojen
na 5 do 10 let težke ječe, ako tega ne stori.
Nek drugi obtoženec je izjavil, da je bil pri-
pravljen in vodil izgrede dne 17. avgusta min.
leta pokojni Mrva, kateri se je pokvaril baje
vesel čitanja romanov. Mrva da je bil res
podkupljen od policije, katere je anala dobro
izkoristiti njegove prenapete izjave. Predsed-
nik je ukazal staviti te besede zatoženčeve
v zapisnik. Zatoženi Modraček se je izgovarjal
jako spretno na pokojnega Mrvo. (Modraček
je anarhist, katerega je bilo obsodilo dunaj-
sko dež. sodišče radi anarhističkih govorov.
Ured.) Popoldan so izpraševali osem obto-
ženec, kateri so tudi odločno tajili, kar jim
očita obtožba.

Poročanje v Srbiji. Z Belegrada poro-
čajo, da je dne 21. t. m. poklical kralj k
sebi ministra Gruica in Miloslavjevića, kate-
rima je baje izjavil, da si sam ne zna več
pomagati in da ne vé, kako bi razmotal za-
motano stanje, z bok česar da je naprosil
svojega očeta, razkralja Milana, naj se vrne
v Beligrad. No, slabim financam bode pa res
znal pomagati Milan; on se razume jako
dobro na to, kako je treba denar zapravljati!
Ker je mladi kralj povedal ministrom, da
je dal potrebne ukaze poveljniku Beligradske
posadke, polkovniku Milovanoviću, je takoj
zatem dalo vae ministerstvo svojo ostavko,
utemeljajoč isto s tem, da je vrnitev Mila-
nova proti jasni določbi ustave. Sicer je za-
hteval kralj od ministerskega predsednika
Gruica, naj mu ostavko utemelji drugače,
toda Gruic ni maral navesti drugega vzroka.
Na to je pozval kralj Avakumovića, Ribara,
Garašanina, Novakovića, Simića in Milovano-
vića in se posvetoval z njimi. (Sret se res
sude, posebno pa v Srbiji!) Zvečer je pokli-
cal še Gruica, Velimirovića in Nikolića, po-
tem pa je ukazal, da se odloži zborovanje
skupščine. Razkralj Milan je prišel v Beli-
grad dne 21. t. m. Na postaji ga je sprejel
kralj „Šaša“. Oče in sin sta se baje prirečno
pozdravila. — Kakor poroča dunajska „Mon-
tagersrevue“ z dne 21. t. m., imenoval je arbski
kralj ministerskim predsednikom Simića, arbskega
odposlanca na Dunaju.

Ustaja v Italiji. Brzjavnemu poročilu iz
Masee, 20. t. m., katero smo pričbimo v so-
botnem večernem izdanju „Edinosti“ med
najnovejšimi vestmi, dodajemo kasneje došlo
pojasnilo, katero trdi, da so bili ti strelji
menda dogovorjeno znamenje upornikov na
skupno postopanje.

Dne 20. t. m. pričeli so v Massi v pri-

sočnosti kraljevega prokuratorja izpraševati
saprte upornike. Istih je 350; med njimi je
tudi anarhist in vodja upornikov, Valterone,
pri katerem so našli okrvavljeno sekuro. —
Dne 21. t. m. so prišli vojaki na gori Bru-
giana na isto mesto, kjer so bili uporniki baje
razvili črno zastavo. Namesto zastave pa so
našli le veliko smreko, katere je bila iz da-
ljave videti kakor plapajoča črna zastava (PF)
— Razoroženje prebivalstva vrši se redno,
brez upora. — V Cataniji (Sicilija) našli so
o hišnih preiskavah dinamita, užigalnih vrvic
itd. Kljub temu pa trdi ital. vlada, da je
Sicilija „pomirjena“.

**Mobilizacija „družbe rudečega križa“ v
Italiji.** Preiskava je dognala, da dotični son-
zacijski brzojav, kateri je prinesla agencija
„Stefani“ o mobilizaciji družbe „rudečega križa“,
ni bil pred cenzuro ministerstva
notranjih poslov. Agencija „Stefani“
je prinesla to vest v odsotnosti svojega na-
čelnika Friedländerja. Ker je to pojasnilo
službeno, razvidi iz njega lahko vsak, da ital.
vlada res zatira poročila o gibanju upornikov,
in da pride med avet le to, kar je vladi po
volji.

Rusija v sredozemskem morju. Nek an-
gleški list piše, da so vesti, da išče Rusija
oporo za svojo vojno brodovje na Korziki, v
Navarinu ali pa na otoku Miloskrivo. Isti
list zatrjuje ter pravi, da vé to iz dobrega
vira, da se mieli Rusija polastiti poluotoka
gore Athos. S tem bi dosegla važno strate-
gično pozicijo, iz katere bi lahko nadzorovala
Makedonijo, Dardanele in malo Azijo. Znano
je vsekakor, da je samostan na gori Athos
že sedaj nekeka predstraža Ruske. Trdi se
celó, da so tam živeči redovniki večinoma
preoblečeni ruski vojaki. Vest angleškega
lista ni toraj brez podlage.

Različne vesti.

**Nj. c. in kr. Vis. cesarčina udova nad-
nadvojvodinja Štefanija** odpotovala je dne
20. t. m. iz Opatije na Dunaj. Na Voloskem
se je mudila skoraj tri tedne.

Trgovinski minister grof Wurmbbrand se
je pripeljal v Trst dne 20. t. m. z brzovla-
kom ob 8 uri 47 min. Z njim sta pripela,
kakor smo bili že poročali, sekijska načel-
nika baron Weigelsperg in dr. Kör-
ber. Na postaji so ga sprejeli ces. namestnik
vites Rinaldini, župan dr. Piteri in
razni uradniki političkih in drugih oblastij.
Ministra je spremlj. ces. namestnik v „Hôtel
de la Ville“. V nedeljo ob 10 dop. sprejel

dobre mamice: za kšfótak in cukar skrivaj,
za moko in drugo drobnjav pa javno v pro-
dajalnico. Sklenil je prebiti svojega življenja
zadnji konec v mestu kot mestna gospóda.
Denarja je imel, kdo bi mu zavidal? Saj nas
niti o svojem odhodu ni pozabil. Da bi ne
trpeli pomanjkanja, skrbel je, da je prišel
takoj o njegovem odhodu v ono prodajalnico
njegov sinovec, lep laški mladenič, ki je na-
daljeval strijčevo trgovino. Klicali so ga Ba-
stiano. Slabo je lomil naš jezik, zato pa se
je toliko bolj prilizoval ljudem, posebno
dekletom.

Ni minolo mnogo nedelj, da je začel
tudi Bastiano občudovati našo „prima donno“.
Nedeljo za nedeljo je hodil v cerkev, nedeljo
za nedeljo se je oziral k orglam, poslušal
mili Marijini glas in gledal menda tudi Ma-
rijo, dasi cerkev ni za taka shajališča, a
vsakdo sodi čast božjo po tem, kakor sam ča-
sti Boga. In Bastiano je hodil v cerkev gle-
dat žive Marijine oči, njene črne lase in nje
ljubki obrazek.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

(1)

„Prima donna.“

Dogodbica iz naše vasice. — Spisal Dobravec

Velika ni naša vasica, tudi posebnosti
nima, da bi rekel Bog ve kakšnih. Zato se
bo marsikomu zdelo čudno, da žive med
nami celó „prima donne“. Stvar je čisto na-
ravna. V davnih časih, ko je bil Nanos menda
za nekaj protov nižji in sneg gorak, zibal se
je okoli našo vasico nekateri bogato obloženi
voz, naši ljudje so hodili s takimi in takimi
vozmi po svetu. Dunaj in celó Milan jim
ništa bila predaleč. Denarja so imeli — Bog
mi grehe odpusti — ko hudič toče. Tedaj so
videli naši predniki na tujem mnogo krasoto,
slišali veliko lepega, pojedli in popili — no,
jedli in pili so tudi — in pili so radi. Za-
znali so neke tam okolu, da nazivljejo ljudje
one ženske, ki pojó „prim“ v operah —
„prima donna“. Ali to je bilo ondat; jaz pa
vem, da so tedaj ljudje utrjevali svoj spomin
ravno tako o dobrih in slabih prispodobah
kot danes.

V domači cerkvi, kadar nam je do-
brotno nebo naklonilo duhovnika, izkazovale
so se od nekaj ženske vendar s svojimi do-
brimi in slabimi glasovi. Poslednje povem le
bolj na tihem. Pokaj bi torej ikali daleč na
okolu prispodobe. Ona, ki pojó pri nas
„prim“, bodi „prima donna“. Kje je lepše
logiko? O tem sem tudi jaz tako trdno pre-
pričan, da me ne preveri niti sam Gregačev
Grog, ki je svoje dni po Trstu jedel laške
fige in trdil, da cerkev ni teater. In Žga-
nova Marija, ki je tedaj pela v naši cerkvi,
že zato ni „prima donna“, ker je dekle,
donna se baje pravi, tako trde tvedenci —
ženska. Ali naj se drugi prepirajo, kolikor
jim drago, naj so pravi tako ali tako, resnica
je, da lepšega dekleta ni v naši vasici kot
Žganova Marija.

Ona je bila več let naša „prima donna“
in zato je tudi uživala neko posebno spošto-
vanje. Marija je znala prav lepo peti. Njeni
glas je vspodbujal ljudi k pobožnosti, v glas
je pa bil njeni srčni čut, njeno petje je bila
živa molitev. Ljudje so se blizu in daleč po-
našali z njo in celó sosedje so jo hvalili
če je bila slučajno zadržana, da ni mogla v

cerkev, tedaj se je zdelo mnogim vaščankam,
da se nedeljsko opravilo ni vršilo po nava-
dnem redu. Cerkev je bila sicer polna, a
drugače je bilo vse prazno, ker ni bilo Ma-
rije. Še le naslednjo nedeljo so se naše do-
bre mamice, komaj oddahnile, čuvši zopet svojo
ljubljenjo „prima donno“ poleg drugih glasov
in orgel, ki so bile nekaj tudi jako vesele
Marijinega glasu. Saj so z njo pelo mnogo
lepše kot z vsemi drugimi pevci in pevskami.

Marija je bila naša ljubljenka in ljub-
ljenka vseh stvari, ki so bivale okolu nje.
Nji je tedaj cvetela zlata mladost, življenje
jej je bilo posuto s samimi cvetjem; kakor
se ogrne narava spomladi v pisano cvetje, ne
prašaje, kakšen bode sad, tako se je Marija
veselila lepega življenja brezskrbne mladosti.

Kdo ve, koliko časa bi se bilo „enovalo“
Mariji tako rajsko življenje, da se ni dogo-
dila v naši vasici nenavadna prememba. Stari
Žanino, kakor so mu rekli, delil je z nami
mnogo desetletij točo in moko, dobro in slabo
čas — samo denarja ne, marveč ga je ve-
stno spravljaj in grabil v skrinjo. Ta Žanino
si je bil menda dovolj obredil trebuh in mo-
šnjiček z groši, katere so mu znosilo naše

ju minister razne deputacije. Prvi ga je pozdravil župan dr. Pitteri na delu članov mestne delegacije. Nagovoril ga je seveda italijanski, priporočajo mu porediti zadevo javnih skladišč v novem pristanišču. Zajedno z delegacijo predstavil se je ministru tudi predsednik trg. zbornice baron Reinelt. Minister je odgovoril vsakemu posebej, zahvaljujoč se na pozdravu. Za njim je vstopil vodstvo javnih skladišč, upravni svet Lloydov, deželnega glavarja goriškega grofa Franja Coroninija in deželnega glavarja istrskega, dr. Campitellija. Isti je priporočil ministru zgradnjo lokalne železnice Trst-Rovinj. Na to se mu je poklonila deputacija mestnega sveta Goriškega in tamonjske trg. zbornice, za njim deputacija pomorskega zdravnišča iz Grada, župan iz Pirana, deputacija trg. patentovanih mešetarjev in drugi. Sprejem je trajal do 1. ure popoldne. Ob dveh pop. je obiskal minister uradnice pomorske vlade in trg. pristaniškega kapitanata, potem si je ogledal novo pošto in brzojavno palačo, in novi Lloydov „hangar“ (skladišče). V novem pristanišču si je jako natančno ogledal parnika „Imperatrix“ in „Maria Valeria“. Bila je že noč, ko se je vračal iz Lloydovega hangarja. Včeraj (ponedeljek) je ogledal javna skladišča („Magazzini generali“) in pa novo pristanišče. O tem obisku sporočimo v današnjem večernem izdanju.

Izjava G. Ivan Marija Vatovec, obinski odbornik in deželni poslanec za svetovanski okraj, nam piše:

Koncem poročila o zadnji seji deželnega zbora tržaškega, prijavljenega v sobotnem večernem izdanju, je čitati opazko, katera bi bila lahko povod kakemu nesporazumljenju. Opazka pravi namreč, da sem se oddaljil iz seje pred glasovanjem o laški univerzi. To je pomota, kajti odšel sem takoj po drugi točki dnevnega reda in to le valed nastale zmešnjave, ker so ustali skoro vsi poslanci, tudi okoličanski in, sem si moral misliti, da se seja ne bo de nadaljevala zbog pozne ure. In saj je iz poročila samega razvidno, da je bila nastala zmešnjava. Sicer se pa popolnoma strinjam s postopanjem svojih okoličanskih tovarišev glede na omenjeno točko dnevnega reda.

Toliko v pojasnilo in sporazumljenje. Odličnim spoštovanjem

Ivan M. Vatovec
dež. poslanec

Osobna vest. G. Just Rebeck, rodom okoličan s Grete, položil je dne 19. t. m. z dobrim uspehom izpit iz živnozdravništva postavši tako živnozdravnik.

Novi zdravnik. Dr. Edmund Rimini je dobil dovoljenje, opravljati v Tržaški občini zdravniško prakso.

Hrvatsko-slovenski poslanci na potu v Poreč. Po seji dne 13. t. m. se je vrnilo več naših poslancev iz Poreča domov, znajoč, da ne bode seje nekoliko dni, in neimajoč, nikakega opravila, ker niso v nijednem odseku. Od torka sem so čakali na privatno naznanilo, kedar bode seja. V petek so je dobili; posl. Jenko, Seraić in Spindić pripeljali so se še tega dne v Trst, da odpotujejo naslednjega dne v Poreč. Zjutraj zgodaj, dobre pol ure pred določeno uro, bili so že na parniku. Imenovanim se je tu pridružil tudi posl. Mandić.

V raznih pogovorih čakali so, da odpluje parnik. Čakali so in čakali — slednjič jim je to čakanje začelo prosičati. Pogledovali so na uro — bilo je že 5 minut čez določeni čas — prešlo je 10, 15, 20, 25 min. in tudi pol ure. S prvega začetka so mislili, da se parnik premiče, a kmalu so izvedeli, da stoji vedno na istem mestu. Spomnili so se tedaj šaljive povesti o onih mornarjih, ki so veslali vao noč, da pridejo iz jednega mesta v drugo, in ki so se že veslili v jutro, zaslišavši petolinovo petje, čes, zdaj so na svojem mestu. A slednjič so se prepričali na svojo veliko žalost, da so še vedno tam, kjer so bili sinoči — ker so bili pozabili odvezati ladijo. — Naši poslanci so povpraševali sleherni hip tega ali onega na ladiji, kdaj da odpluje prav za prav in dobivali so doledno-le-ta odgovor: „Ta hip, ta hip!“ Pa tega „hipa“ ni bilo in ga ni bilo. Govorili so slednjič tudi s poveljnikom ladije in ta jim je rekel, da je megla tako gosta, da se skoro nič ne vidi; da bode megla niže dolaj še gostejša, da je megleno vreme naj-

slabše za mornarje — veliko slabše nego burja, kajti pri burji se vidi vao in se je lahko braniti —, da si torej z osirom na neurede, dogodivše se v zadnjem času, ne upa odpotovati, dokler se megla ne razprši. Opazki poslancev, da pridejo prekasno v Poreč, dodal je poveljnik: „Ako sploh pridemo!“ In potem je rekel: „Nam je to sicer neprijetno in v škodo, ali mi moramo pasiti na varnost ljudij.“ Naši poslanci so mu dali popolnoma prav, a tudi — slovo, to je: pobrali so svoje stvari, poslali po voznika ter se odpeljali na kolodvor sv. Andreja, da vendar pridejo v Poreč, četudi malo kasno. Ali glej smolo! Vlak je odplival pred petimi minuti, bil jim je odgovor od dotičnega uradnika.

Vrnili so se zopet v mesto mimo parobroda, ki je stal še vedno (ob 8¹/₄ uri) na istem mestu. Če bi sedaj tudi odplul, bilo bi vendar prepozno. In tako so ostali v Trstu, ker jim ni bilo mogoče odpotovati v „glavno mesto“ Istre. Z jedne strani smo se pa vendar veselili te nezgode: Gg. poslanci so se vsaj mogli udeležiti naših narodnih veselí!

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je povodom smrti Jurja Kraigherja v Črnomelju 1 gld. 80 novč.

Vaskoletni veliki ples „Trž. podp. in bralnega društva“ bode v soboto dne 27. t. m. v redutni dvorani gledališča „Politeama Rossetti“. Iz istih vzrokov, kakor smo priporočali sobotni veliki ples „Del. podp. društva“, priporočamo slavnemu občinstvu tudi ta ples, kajti namen in svrha obeh podpornih društev sta popolnoma jednaka, plemenita.

Koncert „českega kvarteta“, ki se je valed nepričakovanih zaprek vrtil šele v nedeljo, dne 21. t. m. v gledišču „Armonia“, bil je — žal — precej slabo obiskan. Z jedne strani je padl uplival na take koncerte neugodni predpustni čas, z druge strani pa menda tržaška tla niso ravno preveč ugodna za klasično in komorno glasbo. Značilno je za duh tržaške laške inteligencije, da je bilo občinstvo zastopano skoro, samo po Slovanih in Nemcih. Vendar pa so gg. Hoffmann, Suk, Nodbal in profesor Vihan, kateri zadnji čas nadomestuje obbolelega tovariša-celista prvih treh, g. Bergerja, tudi tukaj v Trstu dosegli kar najslajnejši uspeh. Kaj naj rečemo o njihovem igranju? Naše pero je padl prelahko, da bi dostojno opisalo to čarobno soglasje! Dvorišna tehnika, najslajnejši razum in najgloblji čut dišijo „česki kvartet“; združeno s mladeniško navdušenostjo so se lastnosti kar osupnile in premagale dosedaj še vsako občinstvo. Ni treba, da bi posebno opozarjali na vrline posameznih članov; samo to saj povdarjamo, da skupaj igrajo kakor s eno roko, iz ene duše — iz srca v srce. S kratka: vsak ismej njih je popoln umetnik, v svoji skupnosti pe so kar naravnost nedosežni.

Programi „českega kvarteta“ obsegajo navadno izključno ali pa vsaj večinoma česke skladbe. Mi smo čuli prekrasni, originalno-lepi kvartet „Is mojega življenja“ (l. 1876) od nesrečnega Smetane, katerega je zadela tragična osoda, da je deset let pred svojo smrtjo (umrl je l. 1884) popolnoma ogluhl, in kateri žalilobni ni dočakal, kako se šele sedaj z njegovimi deli — posebno napr. s opero „Prodaná nevěsta“ — širi slava njegovega imena in njegovega roda po vesoljnem svetu! Prva točka veporeda bil je Dvorákov kvartet v es—dur. Kakor je Bedrich (Miroslav). Smetana takorekoč ustanovitelj moderne česke glasbene umetnosti, tako je Anton Dvorák najimenitnejši izmed njenih živčih zastopnikov; posebno kar se tiče instrumentalne glasbe, ga lahko brez dvojbe postavimo na prvo mesto ne samo med češkimi, ampak sploh med vsemi sedanjimi skladatelji. Ni čuda torej, da se je tudi njegov krásni kvartet kar na mah priljubil občinstvu in istotako tudi ljubki njegov „valček“, katerega so umetniki na vsostransko veselje dodali valed uprav burnega odobravanja po zgorej omenjenem Smetanovem kvartetu. Da pa „česki kvartet“ ni samo izvrsten tolmač domače svoje glasbe, marveč s istim vsehonom goji tudi dela drugih narodov, to nam je pričalo dovršeno prosvajanje klasičnega Haydnovega kvarteta v es—dur, kateri je posebno znan po varijacijah naše „cesarske pesmi“ v svojem drugem stavku.

Kakor smo rekli že iz začetka, vseh je bil kar najbolj sijajen, in občinstvo je živahno in opetovano izražalo svoje priznanje.

Čuli so se mnogobrojni „Na zdar“, „Slava“ in „Bravo“-klici. Nam pa je srce kar kipel radosti, ko smo od takih slovanskih umetnikov čuli čarobno-mile glasove slovanskih skladb! In zato iz dna srca šelimu dičnim našim bratom iz českega severa še sanprej iste krásne vspehe, kakor so jih dosedaj povsodi dosegli; naj bi njih mladeniško-ogrnjena navdušenost pridobila českomu narodu vedno več in več priznanja na glasbenem polju, katero mu sbok njegove izredne naderjenosti tudi po vsej pravici gre! „Zora pusa, bit čó dana“!...

Veliki ples „Del. podp. društva“ pokazal se je tudi letos kot pravi národní praznik tržaških Slovencev. Gledališče „Politeama Rossetti“ je bilo tako ukusno odličeno, da je celo vladna „L'Adria“ polna hvale. Udeležba je bila velika in ne rečemo preveč, ako povemo, da je bilo v gledališču do 2000 oseb. Zabava je bila jako živahna, naredni ples „Kolo“, katerega je vodil g. I. Umek so morali ponavljati. To veselico so počastili dvorni svetnik Krekich, redarstveni ravnatelj Tschirnko, redarstveni svetnik Bussich, poslanci Spindić, Seraić, Jenko, I. M. Vatovec in Dollens ter mnogo drugih slovanskih odličnjakov. O prihodu dvornega svetnika Krekicha svirala je godba cesarske pesem. — Dasi še nimamo posebnega obvestila, vendar smo uverjeni, da je bil materijalni vseh plesa ugoden, moralni pa naravnost sijajen; kajti naši ljudje so se vedli uprav usorno, da jim moramo isredi javno priznanje. Ta veselica nam je sopot dokaz, da naše priprosto ljudstvo kaj lepo napreduje v omiki, tako, da se mu ni bati primere se sovratnimi drugorodei.

Vabilo na veselico, katero prirede baziški mladi naprednjaški pevci v nedeljo dne 28. januarja 1894 v dvorani gostilne „Velt“, (popred Smrdu) v Bazovici. Rasporod. 1. Schubert: „Na strati“, moški zbor s samospelom baritona. 2. a) A. Atjajev: „Slavulj“, (ruska romanca), b) „Milaja“, (ruski ciganski valček) brač-solo s spremljevanjem glasovira. 3. „Čevljar in krojač“, šaljiv dvospev. 4. „Česka kitara“, samospjev baritona s spremljevanjem moškega zbora. 5. „Mlatiči“, prizor prihodnjega veka, izvršujejo dečki. 6. L. Sregh: „Serenada“, brač-solo spremljevanjem glasovira. 7. „Radostno potovanje“, šaljivi moški zbor. 8. V. Lapajne: „Tat pri sodišču“ šaljivi prizor. 9. Ples in prosta zabava. Začetek ob 5¹/₂ uri sveder. Vstopnina k veselici 20, k plesu 30 nč. za osebo. Sedeži 10 nč. Ustop je dovoljen le povabljenim in po njih upeljanim gostom.

Umor v sv. Križu. Pod tem zaglavjem smo objavili zadnjo sredo vest, v kateri smo sporočili, da je bil po noči od 15. na 16. t. m. v Sv. Križu pretop, v katerem je bil točko ranjen kamnosek Jernej Švab, kateri je kmalu zatem umrl v tržaški bolnici. Potem pa so pripeljali v tukajšnjo bolnico 18letnega klesarja Jakuba Švaba, bratrance pokojnega Jerneja. Jakob Švab ima težko rano na glavi. To rano je dobil v istem pretopu, kateri je spravi njegovga bratrance pod zemljo. Oročniki v Sv. Križu so baje že zaprli nekega klesarja, na katerega leti sum, da je ranil oba Švaba.

Policijske. Dva konja, katera sta bila izginila, kakor smo bili sporočili, pred hišo št. 18 v ulici Molitario, našel je kodijaz Jošip Smed, službujoč pri podvzetju „Bertin“, ko sta se mirno šetala po ulici Farneto, namonjena brčkone k sv. Alojziju. Brezbržni voznik je ostavil izprečena konja v ulici Molitario ter šel mirno svojo kavo povžiti; konjama je bilo sveda nekoliko dog čas, zategadelj sta si hotela nekoliko ogledati „italijanski“ Trst na svojo „roko“, ali prav za prav na lastna kopita.

Včeraj (22.) zjutraj našel je na stari opčinaki cesti na stazi ki pelje k takozvani frakolji „Škandriči“, kmetovalec Anton Hrovatin, po domače Čalek, mavorojeno mrtvo detu moškega spola, zamotano v okrvavljenih cunjah in v istisu lista „Piccolo della Sera“. Na lice mesta prišel je dr. Janovits iz zdravniške postaje in redarstvena komisija, na čelu katere je bil g. kancelist Krainer. Truplo so odpeljali v mrtvašnico pri sv. Justi. Policija preiskuje to skrivnostno zadavo.

Zadnja razsodba upravnega sodišča o pritožbi vaučilišnega društva „Danica“, je vzbudila tudi tržaškega „Independentija“, kateri je dne 15. t. m. prinesel urodni članek, v kojem se nepovoljno izraža o tej razsodbi

in v njej navedenih razlogih rekoč, da je ta razsodba nov argument za različno tolmačenje § 19. ustavnega zakona. Ako se bodo državna oblastva odelih od strogo ravnala po tej razsodbi, morala bi doledno prepovedati tudi sedaj obstoječa društva na Dunaju in v Gradcu, kojih upravni jesik ni izključljivo nemški. Jednaka usoda bi po tem takem morala doleteti tudi laška društva kajti tudi laščine ne umejo uradniki in policisti v nemških mestih. Ta razsodba je torej velike nacionalne važnosti ne same za slovenske, temveč tudi za vse druge ne nemške narode.

Najnovejše vesti.

Dunaj. 22. Avstro-ogrška banka je snizala obresti na 4¹/₂%.

Zadar 21. Včeraj popoldne je bil obed pri ces. namestniku, podmaršalu Davidu. Obedu so prisustvovali poslanci in načelniki oblastnij. Namestnik je napil Nj. Veličanstvu, deželnosborski predsednik conte Vojnović mu je odgovoril, napivši njemu.

Praga 22. (Rasprava proti „Omladini“). Začetkom današnje seje je naznanil predsednik, da je sodišče vsprejelo vse nove priče, predlagane od braniteljev. Obtoženec Ivan Svoboda izjavlja se nedolžnim, izjavlja, da se oblasti ponarejale zapisnike. Zatoženec Josip Serak, ki je zatofen da je krade bukve, izjavlja, da je te bukve našel na nekem hodniku. Ko se je pretrgala rasprava, naznanil je predsednik, da je pravosodni minister zavril proteste, katere so uložili branitelji, ker je dvorana pretesna.

Beligrad 22. Minoli petek je odpisal kralj Aleksander svojemu očetu v Paris brzojavko s 6000 besedami. V tej brzojavki je natančno popisal položaj v Srbiji. Kmalu potem je odgovoril kaskralj Milan, da se takoj napoti v Beligrad. — V konaku je bila konferenca, ki je trajala do 2 popoldne. Govori se, da Natalija pride v Beligrad.

Catania 22. V javnih vrtilih našli so tri sabojčke, napolnjene s dinamitom. Znamka na sabojčkih kaže, da so iste doposlali inosemeki anarhisti.

Trgovinski brzojavi.

Budimpešta. Pšenica za spozval 742—743, za jesen 743—745. Koruza stara —, nova 4.83 —, za maj; za junj 4.84 —. Oves za spozval 6.30—6.82. Otrubi sanemarnjeni. Pšenica nova od 17 kil. f. 7.40—7.45, od 18 kil. f. 7.50—7.55, od 19 kil. f. 7.60—7.65, od 20 kil. f. 7.70—7.75, od 21 kil. for. 7.75—7.80, R3 5.80—5.85; oves novi 6.75—7.20.

Jčmen 6.55—9.25; proso 4.20—4.50. Pšenica se je močno ponujala, mlini vedno rezervirani, cena padla. Prodalo se je sopot 8000 metr. stotor po 3 kr. cenaje. Oves so drži bolje, po drugih vrstah liita malo povprašovanja, cene isto. Vreme voljao.

New-York. Moka 2.10 silno mlačna. **Budimpešta.** Spirit, 5.50—16 mlačna. **Vratislava** Spirit 50° po 48.90 — 70° po 29.40. **Kava.** Kava Santos good average 103.75, za maj 101.25. **Kamburg.** Santos good average za januar f. 83.75, maro 83.—, maj 81.25; trg miren.

Dunajski borski 22. januarja 1894.

	predvčeranji: danes
Državni dolg v papirju	98.04 98.10
„ „ „ v srebru	97.80 97.75
Avstrijska rentia v slatu	112.85 120.25
„ „ „ v kronah	97.08 97.25
Kreditne akcije	822.75 822.25
London 10 Let.	125.15 125.30
Napoleoni	9.96 ¹ / ₂ 9.96 ¹ / ₂
100 mark	61.35 61.57 ¹ / ₂
100 Italj. lir	45.40 45.50

Zahvala.

Za vse prične dokaze ljubezni in sočutja o smrti našega dragega nepozabnega očeta,

JOŽEFA ŽIVCA,

izrekamo svojo najprirodnejšo zahvalo vsem onim, ki so pokojnemu v obilnem številu iskazali zadnjo čast; c. kr. uradnikom Komenkim, poverim in vsem drugim gospodom in prebivalcem naše občine. Vsem bodi izročena še jedenkrat naša najtoplejša zahvala.

V Komnu, dne 17. januarja 1894.

Zaljubljeni ostali.

SVOJI K SVOJIM!

Alois Vesel trgovec „Barriera vesolna“ št. 2 priporoča se slavnemu občinstvu svojim različnim blagom jestvin, moka, kava, riža, sira, salamo itd., vse najbolje vrsti in po smernih cenah. Naróbe obavljajo se hitro in solidno kakor za mesto tako na deželo. 3—26

Gostilna „Al Telegrafo“. Piazza Dogana št. 2 toči istrsko vino po 28 nč. belo po 32 nč. V družini po 26 nč. od jednega litra višje. Laborna kuhinja. Sprejemajo se naročila na obed in večerje po smernih cenah. Podpisani se nadeja torej, da ga bodo gostje obiskovali v velikem številu. Udani 26—5 V. Covacich.